

Evaluering af statslige evalueringer

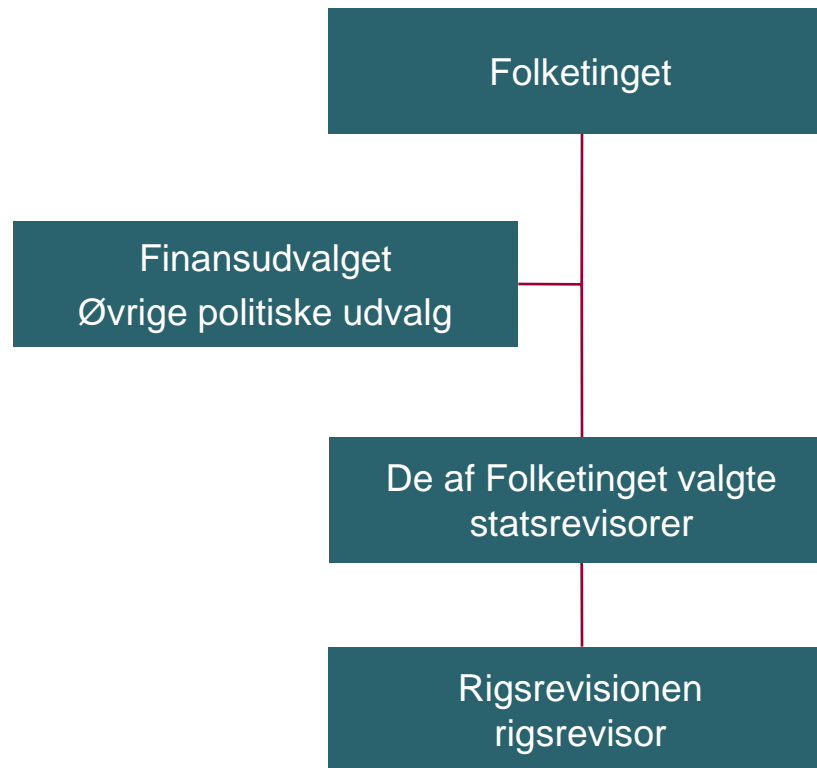

Agenda

- Baggrund
- Undersøgelse af statslige evalueringer
- Effektundersøgelser
- Nogle eksempler
- Aktuelle udfordringer – hvor er vi på vej hen?

Revisionsordningen i Danmark

Evaluering og performance management

- Good governance
- Performance management og accountability
- Monitorering og evaluering
- Performance audit

Undersøgelse af statslige evalueringer

- Undersøgelsens design og afgrænsning
- metode:
 - gennemgang af dokumenter
 - søgning på internettet
 - tekstanalyse
 - omkostningsanalyse
 - elektronisk spørgeskema
 - interview

Ledelsesværktøj

- Ikke veldefineret anvendelse i ledelse
- På nogle områder er der lovkrav til evaluering
- Manglende overblik på ministerområderne
- Gennemføres dels ad hoc, dels ud fra samlede strategiske overvejelser
- Evalueringer gennemføres primært af faglige og politiske hensyn
- Hvis formålet er kontrol, bør der anvendes andre værktøjer end evaluering, fx controlling og monitorering

Kvaliteten

- Kvaliteten er generelt tilfredsstillende, og evalueringerne har en faglig kvalitet, der gør dem egnede som grundlag for beslutninger administrative og politiske beslutninger
- Kvaliteten kan forbedres:
 - vurdere relevansen af de enkelte evalueringsspørgsmål
 - beskrive fordele og ulemper ved de anvendte metoder, grænserne for tolkningen af data
 - samfundsmæssige effekter bør omtales i evalueringen
 - evalueringskriterierne bør fremgå af evalueringerne

Anvendelse

- Kvalificerer primært eksisterende viden, mens de i mindre grad producerer ny viden
- Evalueringer har på nogle områder et rutinemæssigt præg
- anbefalingerne er ofte udgiftsforøgende, og kan ikke implementeres umiddelbart, uden at anbefalingerne konkretiseres, og økonomien analyseres nærmere
- Visse anbefalinger går igen i mange af rapporterne, fx
 - forbedre samarbejdet
 - forbedre planlægning
 - udarbejde vejledninger
- Evalueringerne bør offentliggøres på Internettet

Sparsommelighed

- Udbudsregler overholdt
- For indkøb, der ikke er omfattet af udbudsreglerne, er det god indkøbsskik med jævne mellemrum at indhente alternative tilbud.
- Nogle evalueringer har været unødigt belastende for de evaluerede.
- Indirekte omkostninger udgør ca. 25% ekstra
- Nogle evalueringer virker rutineprægede (eks 150.000 spørgeskemaer)

Det videre forløb

- Der er behov for retningslinjer der præciserer, hvad en evaluering er, og hvad den kan indeholde
- Hensyn til forskelligheder
- Beretningssagen afsluttet

- Evalueringer i dag
- Evalueringsinstitutter

Strategiske initiativer i Rigsrevisionen

- Mindre fokus på proces og mere fokus på effektivitet
- Interne vejledninger og oprettet et effektkontor
- Strategi for større undersøgelser
- Dialog med ministerier

- Modenhedsanalyser på ministerområder og styrelser:
 - Ledelsesfokus og indsatsområder
 - Målsætninger og forandringsteori
 - Metoder og data
 - Anvendelse

Integration af nyankomne udlændinge (2008)

- Ikke opstillet mål for hvor mange udlændinge der skal i beskæftigelse
- Beskæftigelsesgraden blandt nyankomne udlændinge er lavere end det samlede tal for befolkningen
- Der bør være mål for antallet af nyankomne der kommer i ordinær beskæftigelse
- Ministeriet satte et arbejde med målformulering i gang i 2003. Det var endnu ikke afsluttet i 2008

Eksempel

- Mål:
 - Flere skal være bedre til dansk
- Indikatorer:
 - antal danskere med indvandrerbaggrund, der består en danskuddannelse
 - karaktergennemsnit på danskuddannelserne
 - danskere med indvandrerbaggrunds egen opfattelse af deres danskkundskaber

Effekter af sociale indsatser (2008)

- Omfatter kommunale indsatser i forhold til ældre, handicappede, børn og unge samt udsatte voksne
- Siden 1999 har Statsrevisorerne peget på behovet for at vide noget om effekten af socialpolitikken
- Der er i højere grad end tidligere viden om effekt, men der er fortsat områder, hvor det er relevant og målbart, hvor der ikke er nogen viden
- Der er ikke en systematisk vurdering af indsats og effekt knyttet til sociallovgivningen som sådan
- En samlet strategi for produktion og formidling af viden og statistik på området

Erhvervsfremmeordninger, vækstkaution (2008)

- Økonomi- og Erhvervsministeriet og Fødevareministeriet har arbejdet med effekt, men der bør være kriterier (fx økonomisk væsentlighed og ressourceforbrug) for udvælgelse af ordninger til effektundersøgelser
- Begge ministerier bør styrke styringsgrundlaget ved at opstille effektmål og krav til data for alle ordninger

Effektmåling af Vækstkaution

- Virksomheder, der har modtaget Vækstkaution i perioden 2000-2005, knap 1.500 virksomheder
- Referencegruppen, sammensat af virksomheder som ikke har modtaget Vækstkaution, men opfylder de formelle ansøgningskriterier, herunder under 300 mio.kr. i omsætning, færre end 100 ansatte, m.fl.
- Vækst i omsætning og beskæftigelse, målt to år efter tilsagnsafgivelsen
- For hvert af tilsagnsårene 2000-2003 var væksten højere blandt tilsagnsvirksomhederne ift. referencegruppen
- Datagrundlaget: Man ikke kan udelukke faktorer som fx ejerforhold, branche og ledelseskompetence

Aktivering af ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere (2010)

- Der er ikke fastsat konkrete mål for hvor mange i denne gruppe der skal komme i arbejde som følge af aktivering
- Beskæftigelsesministeriet kan ikke dokumentere, at aktiveringen har nogen effekt
- Undersøgelsen viser, at aktivering af de ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere i 2006 og 2007 ikke havde nogen positiv effekt
- Flere gange er aktiveringsindsatsen øget uden viden om hvilke indsatser der virker
- Undersøge hvad der virker

Effektundersøgelse i RR - anbefalinger

- Opstil kriterier for hvilke indsatser der bør effektmåles
- Opstil effektmål for hvad der skal måles på
- Løbende tilvejebringelse af data
- Overvej brugen af referencegrupper
- Vurder udstrækningen og anvendeligheden af data

Initiativer vedr. effektmål og -målinger

- Finansministeriet:
 - Ansvar for styring – vejledning om styring fra koncern til institution
 - Effektmåling og effektmål – en casesamling
- Kodeks for god offentlig topledelse: ”du kræver, at organisationen har fokus på resultater og effekt”
- Rigsrevisionens beretning (2009): Mål og resultatstyring med fokus på effekt

Opsummering

- Politisk interesse for effekter
- Citat om sundhedsforsikringer
 - ”ministerierne bør kunne sandsynliggøre, de forventede effekter og årsags-virkningssammenhænge, som man stiller Folketinget i udsigt, når ny lovgivning skal vedtages”
- Citater fra kommuneaftalen 2011
 - Forebyggelse: ”indsatsen skal basere sig på initiativer med evidens for effekt”
- Bedre udgiftsstyring og virksomhedsstyring (mange elementer)
 - ”klare mål der giver retning og effekt”
 - ”træde ud af bagbutikken og ind på den strategiske scene – og dermed indtage en mere forudseende, forretningsrelevant og løsningsorienteret funktion”
- Aktuelle udfordringer for Rigsrevisionen og den offentlige forvaltning